O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI

Agrobiotexnologiyalar va oziq- ovqat xavfsizligi instituti

Ro‘yxatga olindi: № БД-60811000 2024 yil “09” 30	**“TASDIQLAYMAN”** SamDU rektori: _____ R.I.Xalmuradov 2024 yil “__”_____

INTENSIV MEVACHILIK

FAN DASTURI

Bilim sohasi:	800000 –Qishloq, o‘rmon baliq xo‘jaligi va veterenariya
Ta’lim sohasi:	810000 – Qishloq xo‘jaligi
Ta’lim yo‘nalishi:	60811000 – Meva-sabzavotchilik va uzumchilik

Fan/modul kodi	O‘quv yili	Semestr	ECTS – Kreditlar
IM1706	2027-2028	7	6
Fan/modul turi	**Ta’lim tili**		**Haftadagi dars soatlari**
Majburiy	O‘zbek		6

	Fan nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Umumiy (soat)
	Intensiv mevachilik	82	98	180

Fanning maqsadi (FM)	
	I. FANNING MAZMUNI
FM1	**Fanni o’qitishdan maqsad** - talabalarda intensiv meva ekinlarini yetishtirish bo’yicha zamonaviy innovasion texnologiyalar bo’yicha bilimlarni shakllantirish va rivojlantirish hamda egallangan bilimlar bo’yicha ko’nikma va malakalarni shakllantirishdir. **Fanning asosiy vazifasi**–talabalarga intensiv meva ekinlarini yetishtirish bo’yicha zamonaviy innovasion texnologiyalar, yetishtirish texnologiyasi, tok o‘simliklarini standart navlarini o‘rgatish. Tok ko‘chatzorlarini barpo qilish va ko‘chat yetishtirish texnologiyasi va shunga o‘xshash qator uzumchilika oid fanlarni muvaffaqiyatli o‘zlashtirishi uchun zarur bo‘ladigan tayanch bilimlarni beradi.

Fan mazmuni	
II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari) **II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:**	
Mashg‘ulotlar shakli: ma’ruza (M)	
7-semestr uchun ajratilgan ma’ruza	
M1	**Intensiv mevachilikni xalq xo’jaligidagi ahamiyati, hozirgi axvoli va rivojlanish istiqbollari** Intensiv meva ekinlari yetishtirishning o’ziga xos xususiyatlari, ekinning biologiyasi. O’zbekistonda va boshqa rivojlangan davlatlarda intensiv meva ekinlari yetishtirishning o’stunligi va ahamiyatili tomonlari. O’zbekistonda intensiv mevachilikka ixtisoslashgan hududlar va mevalarning tovarbopligi, bozorgirligi va qayta ishlashga mosligi. Intensiv mevachilikka mos meva ekinlarining asosiy turlari, xillari va navlari. Intensiv meva ekinlarining o’stirish sharoitiga talabi. Intensiv meva ekinlarini ko’paytirish usullari, payvandtaglari va ularning turlari. Intensiv meva ekinlarida yetishtirilgan hosilning biokimyoviy tarkibi, tashiluvchanligi va uning bozor iqtisodiyotidagi ahamiyati.
M2	**Intensiv meva o’simliklarining biologik va morfologik xususiyatlari** Intensiv meva o’simliklarining ildizi, tanasi, barglari, kurtagi, guli, vegetativ va generativ novdalarining morfologik tuzilishi. Intensiv meva o’simliklari yer ostki va ustki qismlaridan iborat. Intensiv meva o’simliklar urug’idan va vegetativ organlardan ko’paytirilgandagi farqi. Intensiv meva ekinlari guruhlarining morfologik tuzilishi.
M3	**Intensiv meva o’simliklarining o’sish, rivojlanish fazalari va xosil berish qonuniyatlari** Intensiv meva o’simliklarining o’sishi va rivojlanishini davrlarga bo’lish. Yillik novda, shoxlarning joylashuvidagi yaruslilik, morfologik parallelizm, uchidan o’sish va qutblilik, shoxlarning siklik almashinishi, o’z-o’zidan siyraklashishi, mayda shoxlarning shakllanishi va daraxt asosiy qismining yalang’ochlanishi sabablari. Intensiv meva o’simliklarining fenofazalari: kurtaklarning yozilishi va o’simlikning gullashi, vegetativ o’sish, gulkurtaklarning shakllanishi va differensiasiyasi, Intensiv meva ekinlarining rivojlanishi va pishishi, to’qimalarning pishib yetilishi va oziq moddalarning o’simliklarda to’planishi, xazonrezgilik
M4	**Intensiv meva o’simliklarining tashqi muxit omillariga bo’lgan talabi** Intensiv meva o’simliklariga tashqi muxit asosiy faktorlarining ta’siri-yorug’lik, issiqlik, (qishga va sovuqga chidamliligi, intensiv mevali o’simliklarni sovuqga chidamliligini mexanizmi, yer osti va yer ustki qismlarini sovuqqa chidamlilik xususiyatlari va o’simliklarini sovuqqa chidamliligini oshirish) namlik, xavo va shamol, tuproq, relyef, oziq moddalar va mikroorganizlar.
M5	**Intensiv meva o’simliklarini ko’paytirishning biologik asoslari** Intensiv meva o’simliklarini ko’paytirishning asosiy usullari. Intensiv meva o’simliklarini jinsiy (urug’dan) va vegetativ organlaridan ko’paytirishning biologik asoslari. Intensiv meva o’simliklarini jinsiz(vegetativ) yo’l bilan ko’paytirishni biologik asoslari. Intensiv meva o’simliklarini vegetativ ko’paytirishning asosiy usullari. Payvantag va payvandustning o’zoro bog’liqligi. Intensiv meva ko’chatzori asosiy qismlarini tasnifi. Intensiv meva ko’chatzori uchun yer tanlash. Intensiv meva ko’chatzorida almashlab ekishning axamiyati. Intensiv meva ko’chatzori kitobini to’ldirish qoidasi.
M6	**Intensiv mevali bog’ barpo qilish texnologiyasi** Intensiv mevali bog’. Intensiv mevali bog’lar barpo qilish. Intensiv mevali bog’larni loyixalash. Loyixa topshirig’ini tuzish. Jadallashgan bog’larni asosiy turlari. Intensiv bog’i uchun yerni tayyorlash. Himoya qilish o’simliklarni (ixota daraxtzorlarni) ularning ahamiyati, Intensiv meva bog’ini barpo etish va parvarishlash. Yo’llar tarmog’i. Intensiv mevali bog’ kvartallarining hajmi,

	shakli va joylashtirish relyefi, tashkiliy – iqtisodiy omillari, sug'orish tarmoqlarini joylashtirish, sug'orish texnikasi va himoyalash usullari.
M7	**Intensiv mevali bog' qator oralariga ishlov berish usullari** Yosh va xosilli intensiv bog' qator oralariga ishlov berish. Intensiv bog' qator oralarida siderat va sabzavot ekinlaridan foydalanish. Begona o'tlarga qarshi kurashishda gerbesidlardan foydalanish. Intensiv bog'larni sug'orish va o'g'itlash usullari va me'yorlari. Tog' va tog' oldi zonalarda intensiv bog' qator oralaridan foydalanish.
M8	**Intensiv meva bog'larni sug'orish va o'g'itlash me'yorlari va muddatlari** Intensiv bog' barpo qilishda yerga organik va mineral o'g'itlab berish me'yorlari. Intensiv meva o'simliklarini vegetasiya davrida sug'orish va o'g'itlash usullari va me'yorlari. Yosh va xosilli intensiv bog'larni vegetasiya davrida o'sish va rivojlanish fazalariga bog'liq ravishda sug'orish va o'g'itlash.
M9	**Intensiv meva daraxtlariga shakl berish, kesish va butash muddatlari hamda usullari** Intensiv meva daraxtlariga shakl berishning axamiyati va vazifalari. Intensiv meva daraxtlarining optimal xosildorligini ta'minlab beruvchi skelek shoxlarni shaklantirish. O'sishning shakl berish bilan bog'liq bo'lgan qonuniyatlari. Intensiv meva daraxtlariga asosiy shakl berish usullari. Shakl berish sistemasi va texnikasi. Intensiv meva daraxtlarini butashning axamiyati va vazifalari Intensiv meva daraxtlarida butashning biologik xususiyatlari. O'sishda butash bilan bog'liq bo'lgan qonuniyatlar. Intensiv meva daraxtlarida asosiy butash usullari va turlari. Intensiv meva daraxtlarini butash usullari. Intensiv meva o'simliklarini butash davrlari va texnikasi. Intensiv palmetta daraxtlarini butash.
M10	**Intensiv meva o'simliklarini kasallik va zararkunandalardan hamda bahorgi sovuqlardan saqlash va xosilini parvarish qilish, yig'ish.** Intensiv meva bog'larini sug'orishni vegetasiya davrining 15 sentyabrigacha tugatish. Bohorgi sovuqlar xaqida metereologik ma'lumotlarni oldindan aniqlash. Bahorgi sovuqlarni intensiv meva o'simliklariga ta'siri. Intensiv meva daraxtlarida kech qishki kesish tadbirlarini tashkil etish. Intensiv bog' qator oralariga yaxob suvi berish. Intensiv bog'larni dudlash. Intensiv bog'larni gaz anjomlari bilan isitish. Intensiv bog'da asalari uyalarini joylashtirish. Intensiv bog'da o'sishni boshqaruvchi moddalarni qo'llash. Intensiv meva daraxtlariga tirgovichlar qo'yish.
M11	**Meva daraxtdarini past bo'yli payvantaglarda yetishtirish texnologiyasi** Kuchsiz o'suvchi payvantagli bog'lar barpo qilish uchun joy tanlash, ularni joylashtirish(ekish sxemalari) va ekish. Intensiv bog'larda navlarni va changlatuvchi navlarni qo'llash. Intensiv meva daraxtlariga shakl berish va butash usullari. Xosilini parvarish qilish, terish, tashish, saralash va joylashtirish.
M12	**Intensiv meva bog'ida olma navlarini yetishtirishda biotexnologiya usullardan foydalanish.** Intensiv meva navlarning vegetativ ko'paytirishning

	asosiy usullari. Payvantag va payvandustning o'zaro bog'liqligi. Intensiv navlar uchun yer tanlash, sug'orish, o'g'itlash, yetishtirish texnologiyasi, almashlab ekishning axamiyati.
M13	**Intensiv meva bog'ida gilos navlarini yetishtirishda biotexnologiya usullardan foydalanish.** Intensiv meva navlarning vegetativ ko'paytirishning asosiy usullari. Payvantag va payvandustning o'zaro bog'liqligi. Intensiv navlar uchun yer tanlash, sug'orish, o'g'itlash, yetishtirish texnologiyasi, almashlab ekishning axamiyati.
M14	**Intensiv meva bog'ida shaftoli navlarini yetishtirishda biotexnologiya usullardan foydalanish.** Intensiv meva navlarning vegetativ ko'paytirishning asosiy usullari. Payvantag va payvandustning o'zaro bog'liqligi. Intensiv navlar uchun yer tanlash, sug'orish, o'g'itlash, yetishtirish texnologiyasi, almashlab ekishning axamiyati.
M15	**Intensiv meva o'simliklarni kasallik va zararkunandalarda kurashda uyg'unlashgan usullardan foydalanish, bahorgi sovuqlardan saqlash usullari, hosilni yig'ish va saqlash.** Intensiv meva o'simliklarni kasallik va zararkunanda hasharotlar haqida, sovuqdan saqlash usullarini o'rganish hamda hosil yig'ishtirish agrotexnologiyasi
III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar: Amaliy (A) Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi.	
7-semestr uchun ajratilgan amaliy mashg'ulot	
A1	Mashg'ulot. Urug'li, danakli, yong'oq mevali, subtropik mevali daraxt va butalarning turlari hamda botanik ta'rifi.
A2	Meva o'simliklarini urug'ini sifatini aniqlash usullari
A3	Meva urug'larini stratifikatsiya qilish usullari
A4	Mevali daraxt ko'chatlarini yetishtirishda qo'llaniladigan payvand pichoqlari, boshqa anjomlar, ularga qo'yiladigan talablar
A5	Meva ko'chatzorining dalalarida amalga oshiriladigan tadbirlar
A6	Olma(Malus. d) Biologik xususiyatlari, bog'larni barpo qilish va parvarishlash agrotexnikasi
A7	O'rik (Armenica Mill.) Biologik xususiyatlari, bog'larni barpo qilish va parvarishlash agrotexnikasi
A8	Yong'oq (Juglaps L.) Biologik xususiyatlari, bog'larni barpo qilish va parvarishlash agrotexnikasi

A9	Unabi bog'larni barpo etish, parvarishlash agrotexnikasi va hosilni yig'ish
A10	Behi (Cydoniya Mill) avlodiga mansub turlar va ularning morfologik tuzilishi bilan tanishish.
A11	Sitrus o'simliklardan limonni, apelsinni va mandarinni standart navlarini tavsifi
A12	Rezavor mevali o'simliklarning istiqbolli navlariga tavsif
A13	Mevali o'simliklarning payvandtaglarini tavsifi
A14	Urug'li, danakli va boshqa mevali o'simliklarni mevalarining kimyoviy tarkibini o'rganish
A15	Mevali bog'larni oziqlantirish uchun organo-mineral o'g'itlar miqdorini hisoblash
A16	Mevali bog'larni sug'orish bo'yicha xisob-kitoblar
A17	Mevali daraxtlarga shakl berish va kesish
A18	Mevali daraxtlarga yozgi muddatda shakl berish
A19	Meva ko'chatzorini tashkil etishda hisob-kitoblar
A20	Meva o'simliklarini vegetativ usulda ko'paytirish va yashil qalamchalaridan ko'chatini yetishtirish
A21	Mevali bog' barpo etish, loyihasini tuzish bo'yicha hisob-kitoblar
A22	Tog'li yerlarda mevali bog' barpo etish, loyihasini tuzish va parvarishlash
A23	Meva hosilini yig'ib-terib olish rejasini tuzish
A24	Mevali o'simliklarni yetishtirishning taxminiy agrotexnik rejasini ishlab chiqish
A25	Meva ko'chatzorining birinchi dalasida amalga oshiriladigan tadbirlar
A26	Tayyor ko'chatlarni kovlab olish, saqlash va ekishga tayyorlash

IV. **Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar**

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular

"Intensiv mevachilik" fani bo'yicha mustaqil ta'lim va ishlarning kalendar tematik rejasi

№	Mustaqil ta'lim mavzulari
	7-semestr ajratilgan Mustaqil ta'lim mavzulari
1.	Intensiv meva bog'ida olma navlarini yetishtirish usuli.
2.	Intensiv meva bog'ida gilos navlarini yetishtirish usuli.
3.	Intensiv meva bog'ida nok navlarini yetishtirish usuli.
4.	Intensiv meva bog'ida shaftoli navlarini yetishtirish usuli.
5.	Intensiv bog'da mevaning rangi va sifatiga yorug'likning bog'liqligi.
6.	Intensiv bog' barpo qilish uchun yer tanlash.
7.	Intensiv bog'larni sug'orish txnologiyasining ahamiyati.
8.	Intensiv bog'larni o'g'itlash.
9.	Intensiv bog' uchun ishlatiladigan tirgovichlar.
10.	Intensiv bog'da ishlatiladigan poletilin quvurlar va ularning turlari.
11.	O'zbekistonda yovvoyi holda o'sadigan meva ekinlari
12.	Yong'oq yetishtirish texnologiyasi
13.	Meva ko'chatlariga shakl berish, ularni parvarish qilish
14.	Yong'oq mevalarning turlari va botanik nomlari
15.	Bog' qator oralaridan foydalanish usullari.
16.	Shaftolining biologik xususiyatlari va yetishtirish texnologiyasi
	Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan mavzularni normativ-huquqiy hujjatlar va o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish, referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish, ilmiy maqola, tezislar tayyorlash, amaliyotdagi mavjud muammolarni yechimini topish, fanning dolzarb muammolarini qamrab oluvchi loyihalar tayyorlash, o'rganilayotgan mavzu bo'yicha asosiy ilmiy adabiyotlarga annotasiya yozish kabi ko'rinishdagi ishlarni bajarish tavsiya etiladi.

3.	**V. Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:** Sabzavotchilik o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida: Sabzavot ekinlarining o'sish va rivojlanishiga tashqi muhit omillarining ta'siri va boshqa sohalarda seleksiya usullarini qo'llanilishini **bilimlariga ega bo'ladi.** Sabzavot ekinlarning kelib chiqish makonlari, filogenezi va antogenezini, sabzavot ekinlarini tuproq sharoitiga ko'ra joylashtirish, almashlab ekish xususiyatlarini, sabzavot ekinlari urug'i va ko'chatlarini ekishga tayyorlash, kabi **ko'nikmalariga ega bo'lishadi.**
4.	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • *munozara,* • *o'z-o'zini nazorat.* • "Aqliy hujum", • "Muammo"; • Krossvord

	• Annogrammalar • Ko'chma dars mashg'ulotlari
5.	**VII. Kreditni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy nazorat shakllari, hamda mustaqil ta'limda berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish

Asosiy adabiyotlar:

1. D.S.Normurodov, Sh.Abrorov, Sh.N.Rajametov, B.X.Xalmirzayev, S.T.Sanayev, I.Normuratov, B.S.Mamatov. "Intensiv mevachilik". Qishloq xo'jalik oliy o'quv yurtlari talabalari uchun darslik. SamDU nashri, Samarqand - 2021. – 357 bet.
2. Aripov A.U.Aripov A.A. "Urug'li intensiv meva bog'lari". –Toshkent: "Sharq" 2013.-224 b.
3. O'zbekistonda zamonaviy intensiv olma bog'lari [Matn] : qo'llanma / Sh. Abrorov, K. Sultonov, I. Normuratov. -Toshkent : Baktria press, 2016. - 132 b.
4. Bog'dorchilik va uzumchilikni rivojlantirish: pakana va yarim pakana (intensiv) mevali bog'larni tashkil etish, ichki va tashqi bozorlarda yuqori talabga ega bo'lgan, yuqori hosildor uzum navlarini yaratish" bo'yicha qo'llanma Toshkent– 2016 «Tafakkur» nashriyoti
5. G'ulomov B., Abrorov Sh. Va I.Normuratov "Mevali daraxtlarga shakl berish, kesish va payvandlash" o'quv qo'llanma Toshkent-2013 yil 5-60 b.

Qo'shimcha adabiyotlar:

6. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent, "O'zbekiston" NMIU, 2017. – 56 b.
7. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. "O'zbekiston" NMIU, 2017. – 47 b.
8. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. "O'zbekiston" NMIU, 2017. – 485 b.
9. Abdullaev R.M., Mirzaev M.M., Nabiev U.YA. Uzum etishtirish va mayiz quritishning zamonoviy texnologiyasiyu Toshkent. 2011.55 b.
10. Mirzayev M.M., Sobirov M.K. Bog'dorchilik. T., 1987. O'quv qo'llanma.
11. Djavakyans Yu.M., Djavakyans J.L. Kornevaya sistema plodovыx porod i vinograda v Uzbekistane. T., 1981.
12. O'zbekiston Respublikasi hududida ekish uchun tavsiya etilgan qishloq xo'jalik ekinlari Davlat Reyestri. T., 2006.
13. Ostanaqulov T.E., Narziyeva X. va B.G'ulomov "Mevachilik asoslari" o'quv qo'llanma, Samarqand 2011 yil- 15-120 b.
14. Bo'riyev H.Ch. Havaskor bog'bonlarga qo'llanma. T., 2002 yil- 20-50 b.

www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat partoli
www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
www.referat.ru.
www.bgreenpeace.org/gening/
www. biology.online org
www. biologycornet.com
www.Ziyonet.uz
www.library:breeding of animals and crop plants
www.megasearch.biz
www.farming.co.uk
www.agronomy.org
www samdu.uz
www.agrar.uz
www.kitoblar.uz
www toshdau.uz

7.	Fan dasturi Sh.Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Kengashining 2024 yil "24" avgustdagidagi 1 -son bayonnomasi bilan ma'qullangan.
8.	**Fan/modul uchun mas'ullar:** **M.A.Xayitov**- Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti, meva-sabzavotchilik va uzumchilik kafedra mudiri, dotsent. **Fan o'qituvchisi** - Meva-sabzavotchilik va uzumchilik kafedra assistenti U.A.Xoshimov
9.	**Taqrizchilar:** D.S.Normuradov - Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti meva-sabzavotchilik va uzumchilik kafedrasi professori, q.x.f. doktori. **(93) 356.02.72** S.T.Sanaev – Samarqand Agroinnovatsiyalar va tadqiqotlar instituti meva-sabzavotchilik va uzumchilik kafedrasi mudiri, professori, q.x.f. doktori. **(93) 297.00.22**

Universitetning 2024-yil 16- avgustdagi 301-ij buyrug'i asosida Fan dasturlari va mustaqil ta'lim topshiriqlarini ishlab chiqishga ma'sul ishchi guruhi:

Rais –Sh.T.Xoliqulov

Kafedra mudiri: **M.A.Xayitov**

Institut o'quv uslubiy kengash raisi: **Sh.A.Mamasov**

Institut direktori: **T.F.Rajabov**

Sh. Rashidov nomidagi SamDU O'quv ishlari bo'yicha I-prorektor: **A. S. Soleyev**

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI • SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI • O'QUV USLUBIY BOSHQARMA

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Agrobiotexnologiyalar va oziq-ovqat xavfsizligi instituti 60811800 – Meva-sabzavotchilik va uzumchilik ta'lim yo'nalishi talabalari Intensiv mevachilik fanidan tayyorlangan fan dasturi va sillabusiga

TAQRIZ

Fan dasturi va sillabusida talabalarning Intensiv mevachilik fani bo'yicha bilim va malakalarini egallashi, ko'nikmalarini shakllantirishiga qaratilgan mavzular qamrab olingan. Fan dasturi va sillabusda Intensiv mevachilik fanini o'qitishdan maqsad uzumchilikning rivojlanish tarixi, hozirgi xolati, istiqboli va ahamiyati, mevali ekinlarni, ko'paytirish uslublarini, ko'chatlarini yetishtirish texnologiyalarining o'ziga hos xususiyatlari, ularning yangi yuqori hosilli nav namunalari tavsifi, ko'chatlarni yer sharoitiga ko'ra joylashtirish; ekish muddatlari va usullari; daraxtlarni turlaridan kelib chiqqan holda, vegetativ usulda ko'paytirish hamda parvarishlashda yangi texnologiyalarni qo'llashdan iborat.

60811800 – Meva-sabzavotchilik va uzumchilik ta'lim yo'nalishi talabalari uchun Intensiv mevachilik fani 7 semestrlarda rejalashtirilgan bo'lib, unda ma'ruza va amaliy mashg'ulotlari mavzulari fan dasturi asosida tuzilgan, mavzular ketma-ketligi bir-birini to'ldirib, fanning barcha bo'limlarini qamrab olgan. Mustaqil ta'lim mavzulariga alohida e'tibor berilgan bo'lib ma'ruza va amaliy mashg'ulotlar mavzularida keltirilgan mavzular mustaqil ta'lim mavzulariga kiritilmaganligi talabalarning mustaqil ta'limlarda o'zlari mustaqil ravishda ishlashga qaratilgan.

Bundan tashqari fan dasturi va sillabusida keltirib o'tilgan adabiyotlarning ro'yxati o'zlarining tarkibi jihatdan sillabusda keltirilgan mavzularni ma'ruza va amaliy mashg'ulot hamda mustaqil ta'lim mavzularini o'zlashtirishda amaliy yordam beradi.

Umuman olganda fan dasturi va sillabusi 60811800 – Meva-sabzavotchilik va uzumchilik ta'lim yo'nalishi talabalari uchun Intensiv mevachilik fanidan tuzilgan bo'lib, oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi tomonidan qo'yilgan barcha talablarga to'liq javob beradi va uni foydalanishlari uchun tavsiya etaman.

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand

davlat universiteti meva-sabzavotchilik

va uzumchilik kafedrasi professori, q.x.f. doktori. **D.S.Normurodov**

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Agrobiotexnologiyalar va oziq-ovqat xavfsizligi instituti 60811800 – Meva-sabzavotchilik va uzumchilik ta'lim yo'nalishi talabalari Intensiv mevachilik fanidan tayyorlangan fan dasturi va sillabusiga

TAQRIZ

Fan dasturi va sillabusida talabalarning Intensiv mevachilik fani bo'yicha bilim va malakalarini egallashi, ko'nikmalarini shakllantirishiga qaratilgan mavzular qamrab olingan. Fan dasturi va sillabusda Intensiv mevachilik fanini o'qitishdan maqsad uzumchilikning rivojlanish tarixi, hozirgi xolati, istiqboli va ahamiyati, mevali ekinlarni, ko'paytirish uslublarini, ko'chatlarini yetishtirish texnologiyalarining o'ziga hos xususiyatlari, ularning yangi yuqori hosilli nav namunalari tavsifi, ko'chatlarni yer sharoitiga ko'ra joylashtirish; ekish muddatlari va usullari; daraxtlarni turlaridan kelib chiqqan holda, vegetativ usulda ko'paytirish hamda parvarishlashda yangi texnologiyalarni qo'llashdan iborat.

60811800 – Meva-sabzavotchilik va uzumchilik ta'lim yo'nalishi talabalari uchun Intensiv mevachilik fani 7 semestrlarda rejalashtirilgan bo'lib, unda ma'ruza va amaliy mashg'ulotlari mavzulari fan dasturi asosida tuzilgan, mavzular ketma-ketligi bir-birini to'ldirib, fanning barcha bo'limlarini qamrab olgan. Mustaqil ta'lim mavzulariga alohida e'tibor berilgan bo'lib ma'ruza va amaliy mashg'ulotlar mavzularida keltirilgan mavzular mustaqil ta'lim mavzulariga kiritilmaganligi talabalarning mustaqil ta'limlarda o'zlari mustaqil ravishda ishlashga qaratilgan.

Bundan tashqari fan dasturi va sillabusida keltirib o'tilgan adabiyotlarning ro'yxati o'zlarining tarkibi jihatdan sillabusda keltirilgan mavzularni ma'ruza va amaliy mashg'ulot hamda mustaqil ta'lim mavzularini o'zlashtirishda amaliy yordam beradi.

Umuman olganda fan dasturi va sillabusi 60811800 – Meva-sabzavotchilik va uzumchilik ta'lim yo'nalishi talabalari uchun Intensiv mevachilik fanidan tuzilgan bo'lib, oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi tomonidan qo'yilgan barcha talablarga to'liq javob beradi va uni foydalanishlari uchun tavsiya etaman.

Samarqand Agroinnovatsiyalar va tadqiqotlar instituti meva-sabzavotchilik va uzumchilik kafedrasi mudiri, professori, q.x.f. doktori. **S.T.Sanaev**

DEVONXONA VA ARXIV